עזר: עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

הרי גופים מוחלקים ושמות מוחלקים. נראה דבכדי נקט שמות מוחלקין שהרי כא על שלשה נשים נדות בהעלם אחת מייב על כל אחת ואחת ואע"פ שהן שם אחד כלומר שכולן נשים לאיש אחד כדמפרש [בכריתות פ"ג] (דף טו.) אלא אמר דנקט ג' אלמנות של ג' בני אדם לאו דוקא דה"ה ג' אלמנות של אדם אחד וכן משמע מדמשני אלא שבא על אלמנה אחת ג' ביאות ולא משני שבא על שלשה אלמנות של אדם אחד מכלל דבה"ג מייב שלשה: **פרט** לב"ג שבא **על אחותו אלמנה.** תימה מאי קאמר בסמוך דרבי שמעון לית ליה איסור חל על איסור אימא דאיסור חל על איסור לית ליה איסור מוסיף אית ליה והאי איסורא מוסיף הוא גבי אחותו שהרי מעיקרא היה האיסור משום אחותו וכשנתאלמנה איתוסף בה איסור אלמנה [דהוי איסור מוסיף[א] לגבי משום מלמדה שאינו אחוי וכל הנשים המפורשות לכ"ג אסורות אף למשוח[ב] מלמדה[ג] וי"ל דאיתא בברייתא אחרת[ד] דרבי שמעון אפילו איסור מוסיף לית ליה[ה] א"ל יש לומר דהכי מייתי כיון דר"ש לית ליה איסור חל על איסור ואע"ג דהוי איסור ממור על איסור קל כי ההיא דאוכל נבילה ביום הכפורים דלא חל איסור יום הכפורים שהיא בכרת על איסור נבלה שהיא בלאו אין לן למימר דלית ליה איסור מוסיף באיסור קל על איסור ממור דה"ג שבא בלאו אחותו אלמנה[ה]:

מ"ע

הרי גופין מוחלקים הרי שמות מוחלקים אלא שבא על אלמנה אחת שלש ביאות היכי דמי אי דלא אתרו ביה פשיטא דאינו חייב אלא אחת אלא דאתרו ביה אכל חדא וחדא אמאי אינו חייב אלא אחת [ו]והתנן [ז]נזיר שהיה שותה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת לא צריכא [ח]שבא על אלמנת ראובן שהיתה אלמנת שמעון שהיתה אלמנת לוי מהו דתימא הרי שמות מוחלקים קמ"ל גופים מוחלקים בעינן וליכא [ט]אלמנה[י] וגרושה וחללה זונה האי תנא מאי קסבר אי קסבר איסור חל על איסור איפכא נמי ואי קסבר [יא]אין איסור חל על איסור אפילו בסדר הזה נמי לא אמר רבא האי תנא איסור חל על איסור לית ליה [יב]איסור מוסיף אית ליה אלמנה אסורה לכהן גדול ושריא לכהן הדיוט הויא לה גרושה מיגו דאיתוסף לה איסורא לגבי כהן הדיוט איתוסף לה איסורא לגבי כהן גדול ועדיין שריא למיכל בתרומה הויא לה חללה מיגו דאיתוסף איסורא למיכל בתרומה איתוסף איסורא לגבי כהן גדול אלא זונה מאי איסור מוסיף אית בה אמר רב חנא בר רב קטינא הואיל ושם זנות פוסל בישראל תני תנא קמיה דרב ששת כל שהוא [יג]ביקח הרי הוא בלא יקח כל שאינו ביקח אינו בלא יקח פרט לכהן גדול שבא על אחותו אלמנה אמר ליה דאמר לך מני ר' שמעון היא דאמר אין איסור חל על איסור [יד]דתניא רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביום הכפורים פטור דאי רבנן הא אמרי [טו]איסור חל על איסור אפי' תימא רבנן כי אמרי רבנן איסור חל על איסור ה"מ איסור חמור על איסור קל אבל איסור קל על איסור חמור לא חייל איכא דאמרי הא מני רבנן היא דאמרי איסור חל על איסור וכי אמרי רבנן איסור חל על איסור הני מילי איסור חמור על איסור קל אבל איסור קל על איסור חמור לא חייל דאי ר"ש השתא איסור חמור על איסור קל לא חייל איסור קל על איסור חמור מיבעיא מהו דתימא איסור כהונה שאני קמ"ל אמר ליה רב פפא לאביי ישראל הבא על אחותו [טז]זונה משוי לה חללה משוי לה או לא משוי לה מי אמרינן קל וחומר מחייבי לאוין הויא חללה מחייבי כריתות לא כל שכן או דילמא אין חללה אלא מאיסור כהונה אמר ליה [יז]אין (איסור) חללה אלא מאיסור כהונה בלבד אמר רבא מנא הא מילתא דאמור רבנן אין חללה אלא מאיסור כהונה דתניא [יח]לא יאמר גרושה בכהן גדול ותיתי בקל וחומר מכהן הדיוט ואנא אמינא השתא להכהן הדיוט אסורה לכהן גדול מיבעיא למה נאמרה [יט]כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה בכהן הדיוט כך חלוקה בכהן גדול פשיטא מיגרע [כ]גרעה אלא כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה בכהן הדיוט כך אלמנה חלוקה מגרושה וחללה זונה בכהן גדול חללה למה נאמרה אין חללה אלא מאיסור כהונה זונה למה נאמרה נאמר כאן זונה ונאמר להלן זונה מה כאן זרעו חולין אף להלן זרעו חולין אמר רב אשי [כא]הילכך כהן הבא על אחותו זונה

נאסרה עליו: **כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה.** האמורות אצל כהן הדיוט שייחד לה לאו לעצמה ואשה גרושה מאישה לא יקחו (ויקרא כא) ללמדך שאם זונה וחללה וגרושה היא לוקה אף משום גרושה כך חלוקה בכ"ג אע"פ שנאמרו (לו) בו בלאו אחד: **פשיטא מיגרע גרע.** כתמיה וכי מפני שנעשה כ"ג נתמעטה קדושתו הלא מהדיוטות נחלקה עליו לשני לאוין: **כך חלוקה אלמנה מגרושה כו'.** שאם היתה אלמנה וגרושה וחללה זונה חייב על כל אחת ואחת[כב]. והאי דנקט תנא לפלוגי אלמנה לחודה ולא איצטריך לפלוגי חללה מזונה משום דחללה דמוחלקת מזונה מכהן הדיוט קיס לן דגלי בגרושה וה"ה בחללה לאכל אלמנה דאיתוספא בכ"ג ולא מצינו בה שנתחלקה איצטריך ליה למילף: **חללה למה נאמרה.** הני אסורה לכהן הדיוט לומר לך אין חללה אלא מאיסור כהונה מקרא יתירה דכתי' דהאי דהדר כתבה להכי כתבה לומר שתלמד מסדר האמור חללה אחר אלמנה וגרושה שאין איסורן נוהג אלא בכהנים ולא כתבה אחר זונה שמצינו [כג]שם זנות פוסל בישראל: **ונאמר להלן.** בכהן הדיוט: **מה כאן.** בכ"ג זרעו חולין דכתיב לא יחללו: **הילכך.** הואיל ואין חללה אלא מאיסור כהונה: **כהן.** הדיוט או כ"ג שבא על אחותו פנויה: זונה

דאיתוסף בה איסורא למיכל בתרומה הוא איסור מוסיף, דאיסור מוסיף באותה תחיבה דאמרינן בשבועות שתים [שם] כשנוסף לחתיכה זו איסור מפני האיסור השני שאוסרה איסורא לגבוה איתוסף נמי להדיוט. וכן נמי אם נוסף לה איסור בכמה שהיתה מותרת בה כדהכא דגרושה שנעשית חללה אם היתה בת כהן היתה מותרת בתרומה בעשית חללה ואסורה בתרומה מגי דאיתוסף בה איסורא לגבי תרומה איתוסף נמי איסורא לגבי כהן שחייב עליה אף משום חללה אפילו היתה בת ישראל, דשם חללה איסור מוסיף הוא שאם היתה בת כהן איסרה לחתיכה בתרומה שהיתה מותרת בה כדכתבינן. אסורה. שכהן לוקה עליה אף משום גרושה. חללה למה נאמרה. הני אסורה לכהן הדיוט. אין חללה. מסדר הענין אתה למד שלא כתב חללה אחר זונה מפני [שמצינו] שם זנות פוסל [בישראל] כדלעיל, אלא כתבו אחר אלמנה וגרושה שאין איסורן נוהג אלא בכהנים. כאן. בכהן גדול. להלן. בכהן הדיוט. חולין. חללים דכתיב בכהן גדול ולא יחלל. הילכך. קאין חללה אלא מאיסור כהונה.

עין משפט נר מצוה

ע א מיי' פ"ה מהל' מירות הלכה י סמג לאוין רכ:
עא ב מיי' פי"ז מהל' איסורי מיאה הל"י:
עב ג מיי' שם הל"ח ופ"ייד מהל' מאכלות אסורות הל"י:
עג ד מיי' פי"ז מהל' איסורי מיאה הל' ח ט י סמג לאוין קלט:
עד ה מיי' שם פי"ח הל"ל סמג לאוין קכג טוש"ע יו"ד סי' ז סעי' מ:
עה ו מיי' שם פי"ט הל' מ סמג שם טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' יב:
עו ז מיי' שם הל"ח טוש"ע שם סעי' יד:

מוסף תוספות

א. לגבי משוח שעבר ולגבי משוח מלחמה. תוס' הראש: דלמתר תהא אסורה לכה"ג שיתמנה אחריו של זה. ריטב"א: שהיה מותר בה קודם שנעשית אלמנה ועכשיו היא אסורה לו. תר"ם. ב. כדאיתא ביומא בסוף פרק בא לו וכו' ושמעינן ליה לר' יוסי דלית ליה איסור חל על איסור באיסור כולל ובאיסור מוסיף אית ליה בפרק ד' אחין. שם. ג. בפרק ד' אחין גבי נשא חי ואח"כ נשא מת דקאמר ר"ש אינו חייב אלא משום אחות אשה בלבד ולא חייל עליה איסור אשת אח אע"ג דאיתוסף בה איסור לגבי שאר אחין. תוס' שבועות כד: (ד"ה ומאן).

תוס' ר"י הזקן

אלמנת ראובן. שהיא היתה אלמנה משלשה אנשים והחרו בו התראה אחת משום אלמנה. **פירר** הזה. שנתארמלה תחלה ונשאת לשני וגרשה ונשאת לכהן ונתחללה בביאתו ואח"כ בעלה לפסולים או לקרובים בעילת זנות ונעשית זונה. ב) זונה הויא חללה לא הויא. אבא מ"ד דה"ג איסור מוסיף דאיסור כולל אית ליה. והעיקר דאיסור מוסיף לחודיה נרסינן. איסור מוסיף הוא שנוסף איסור בתחיבה שאוסרה במה שהיתה מותרת בה נגון גרושה שנעשית חללה יכול לאסור בתחיבה דהיינו האשה אם היא בת כהן. הילכך שם בחללה על גרושה הוא איסור מוסיף ואפילו היא בת ישראל אתי וחייל ולוקה עליה כהן שתים. וכן נמי אם האיסור מוסיף בתחיבה גרמה לה לאסור התחיבה למי שהיה מותר בה בתחלה דרדם שיחול עליה האיסור השני כדבריהם התם בשבועות ג) ובסוף כל הבשר. ואיסור כולל הוא בשנוסף לו איסור בתחיבות אחרות שהיה מיתר בהן כדאיתא בשבועות שתים [כד: כו]. הילכך הא דאמרינן הכא דריא לה חללה מגו

תורה אור השלם

1. אלמנה וגרושה וחללה זנה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה:
ויקרא כא יד
2. והוא אשה בבתוליה יקח: ויקרא כא יג

מוסף רש"י

האוכל נבילה ביום הכפורים. כשוגג, פטור. מחטאת, דאין איסור יום הכפורים חל על איסור נבלה, ואם בו ביום נתנבלה, אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אכר מן התי (פסחים מו:). דלא אמר כרת דיום הכפורים וחיל על איסור נבלה לו לאיסור אכר מן התי אם לא נתנבלה מבערב (שבועות כד ובע"ז כריתות כג.), דלא אמרינן מינו דאתי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי דאתוסף נמי לגבי נבלה, ור"ש לטעמיה דאמר במסכת כריתות (כב.) דאפילו איסור ממור לא אתי וחייל על איסור קל (ודיר ד:).

מסורת הש"ס

ג) מיר מב. מכות כא. חולין פב:. ב) [כמת"ל אלמנה וגרושה וכו'. והוא פיסקא מהגריאתא דלעיל. וכן נדפו"ר יש הפסק פיסקא בין מיכת וליכא לחיבת אלמנה]. ג) כריתות כב. שבועות כד. פסחים לו. מיר ד:. ד) חולין קא. קיב: סנהדרין פא. מעילה עז. כריתות כב. יבמות לב. ה) ת"כ פ' אמור פרק כ. ו) [כמת"ל נוסף: לומר לך. ובע"ז בריי"ן]. ז) [ל"ל נזיר. (רש"ס)]. ח) [נדפו"ר: כל]. ט) [נדפו"ר: מסכן]. י) [ל"ל כה ע"כ]. כ) [ל"ל. ל) [נכ"ש שבריי"ן טוסף: ואע"פ שבבכהן גדול בלאו אחד נאמרו]. מ) [נכ"ש שבריי"ן: שם שזנה פסול אף בישראל]. נ) [עין יומא עג ע"א]. ס) [יבמות לב.]. ע) [וע"ש מוס' כריתות כב. ד"ה ומי]. פ) [מכאן עמוס"ד נראה דאכ"מ, וכ"כ. ויתבן שמקומו בסוס"ע אחר מיתת הסוגה וקאי על דברי רב אסי]. צ) [בד ע"ב]. ק) [ומל"ל: כיון דאין חללה אלא מאיסור כהונה זונה הוא חללה לא הוא].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com